

7. april 2021

Samlenotat vedrørende uformel videokonference for EU's økonomi- og finansministre den 16. april 2021

- 1) Status for kapitalmarkedsunionen: Opdatering om et fælles europæisk adgangspunkt
KOM-dokument foreligger ikke 2
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet

- 2a) Økonomisk genopretning i EU: Den økonomiske situation
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

- 2b) Økonomisk genopretning i EU: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
KOM (2020) 408
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

- 2c) Økonomisk genopretning i EU: Finansiering af genopretningsinstrumentet
KOM (2020) 441
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

- 3) EU's udviklingsfinansielle arkitektur
KOM-dokument foreligger ikke 10
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet, Erhvervsministeriet og Udenrigsministeriet

- 4) Opfølgning på IMF- og G20-møderne 7.-11. april 2021
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

- 5) Implementering af EU-instrument til understøttelse af nationale lønkompressionsordninger (SURE)
KOM (2021) 104
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

Dagsordenspunkt 1: Status for kapitalmarkedsunionen: Opdatering om et fælles europæisk adgangspunkt (ESAP)

1. Resume

Rådet vedtog på ECOFIN 1. december 2020 konklusioner om nye tiltag, der skal styrke EU's kapitalmarkedsunion.

Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for forskellige lovmæssige tiltag og øvrige tiltag for alle EU-lande, der har til formål at udvikle EU-landenes finansielle markeder og derved gøre det lettere og mere attraktivt for virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, husholdninger og institutionelle investorer (fx pensionsselskaber) at opnå finansiering og investere på tværs af EU-landene. Det skal styrke EU-landenes økonomier, fremme investeringer og skabe arbejdspladser, bl.a. inden for den grønne omstilling.

Kommissionen ventes på ECOFIN 16. april 2021 at give en status på arbejdet med kapitalmarkedsunionen, særligt på etableringen af et fælles europæisk adgangspunkt ("European Single Access Point" – ESAP). ESAP skal være en fælles europæisk portal til offentlige finansielle og ikke-finansielle virksomhedsoplysninger, der har til formål at give investorer og andre private aktører bedre adgang til finansielle-, ikke-finansielle og bæredygtighedsrelaterede informationer om virksomheder på tværs af EU. Kommissionen arbejder aktuelt på sit forslag om ESAP og ventes at fremsætte forslaget ultimo 2021.

Regeringen støtter generelt formålet med kapitalmarkedsunionen og at arbejdet har et stærkt fokus på bæredygtige investeringer og digitalisering af finansielle tjenesteydelser. Regeringen støtter arbejdet med ESAP, idet portalen vil kunne bidrage til øget transparens, særligt ift. bæredygtighedsoplysninger på tværs af EU. ESAP er derfor et vigtigt skridt imod en velfungerende kapitalmarkedsunion og en vigtig brik i at fremme private investeringer i den bæredygtige omstilling. For at begrænse byrderne for de rapporterende virksomheder, bør ESAP så vidt muligt bygge på eksisterende systemer, fx vedr. indberetningen af regnskabsoplysninger, således at virksomhedernes byrder ved rapportering ikke øges betydeligt som følge af ESAP, og at der fokuseres på allerede digitalt tilgængeligt data.

2. Baggrund

Kommissionen, EU-landene og Europa-Parlamentet har de senere år arbejdet på at fremme en kapitalmarkedsunion ("Capital Markets Union" – CMU) i form af en styrkelse af det finansielle indre marked for alle EU-lande.

Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for forskellige lovmæssige tiltag og øvrige tiltag for alle EU-lande, der har til formål at udvikle landenes finansielle markeder og gøre det lettere og mere attraktivt for virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder (SMV'er), husholdninger og institutionelle investorer (fx pensionsselskaber) at opnå finansiering og at investere på tværs af EU-landene. Det skal styrke EU-landenes økonomier, fremme investeringer og skabe arbejdspladser, bl.a. inden for den grønne omstilling.

Kommissionen offentliggjorde 24. september 2020 en ny handlingsplan, der rummer i alt 16 klynger af tiltag, *jf. bilag 1*. Tiltagene indebærer flere kommende lovforslag samt andre initiativer, der skal understøtte tre overordnede målsætninger:

- 1) fremme finansiering af virksomheder.
- 2) gøre det mere attraktivt for EU-borgere at opspare og investere langsigtet.
- 3) integrere de nationale kapitalmarkeder og derved fremme et sammenhængende indre marked for kapitalinvesteringer.

Kommissionen ventes at fremsætte forslag om de første tiltag i handlingsplanen i løbet af 2021, og derefter ventes tiltagene løbende præsenteret over de følgende tre år. Flere tiltag indebærer nye lovforslag eller en gennemgang af eksisterende lovgivning mhp. mulige forslag til revisioner af aktuel lovgivning.

Rådet vedtog på ECOFIN 1. december 2020 konklusioner om det fremadrettede arbejde med kapitalmarkedsunionen med udgangspunkt i Kommissionens handlingsplan. Rådskonklusionerne støtter generelt arbejdet med kapitalmarkedsunionen og prioriteterne i Kommissionens handlingsplan. Rådskonklusionerne understreger derudover den store betydning af velfungerende kapitalmarkeder i EU, herunder ift. at sikre økonomisk vækst i EU og understøtte den bæredygtige omstilling. Rådskonklusionerne fastsætter derudover i hvilken rækkefølge, Kommissionen bør arbejde med de foreslåede tiltag, herunder at Kommissionen prioriterer etableringen af et såkaldt *fælles europæisk adgangspunkt* ("European Single Access Point" – ESAP).

ESAP skal være en fælleseuropæisk portal for offentlige finansielle og ikke-finansielle virksomhedsoplysninger, fx regnskabsoplysninger. ESAP har til formål at give investorer og andre private aktører adgang til finansielle-, ikke-finansielle og bæredygtighedsrelaterede informationer om virksomheder på tværs af EU, og dermed gøre det lettere at sammenligne og analysere virksomheders finansielle og ikke-finansielle oplysninger, mhp. at styrke grænseoverskridende investeringer. Kommissionen gennemførte i 1. kvartal 2021 en offentlig høring om etableringen af ESAP og arbejder aktuelt på et forslag til ESAP, der ventes præsenteret ultimo 2021. Der henvises til regeringens orienteringsnotat til Folketinget af 15. marts 2021 om høringssvaret.

Det videre arbejde med kapitalmarkedsunionen, herunder ESAP, er aktualiseret i lyset af COVID-19-krisen, hvor fremskridt med kapitalmarkedsunionen kan bidrage til den økonomiske genopretning efter krisen.

Lovforslag fra Kommissionen skal som udgangspunkt vedtages af både Rådet og Europa-Parlamentet efter den almindelige EU-lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Kommissionen ventes på ECOFIN 16. april 2021 give en status for arbejdet med kapitalmarkedsunionen, herunder en opdatering på arbejdet med ESAP.

Kommissionens status ventes at tage udgangspunkt i dens handlingsplan, der sammen med Rådets konklusioner af 1. december 2020, fastsætter en række tiltag, som skal præsenteres hurtigst muligt og helst i 2021, herunder:

- **EU-register med offentlige virksomhedsoplysninger** (*tiltag 1, bilag 1*): Oprettelse af en central, digital fællesadgang for offentlige virksomhedsoplysninger, ESAP, som skal give investorer og andre private aktører adgang til finansielle-, ikke-finansielle og bæredygtighedsrelaterede informationer om virksomheder på tværs af EU.
- **Adgang til kapitalmarkederne** (*tiltag 2, bilag 1*): SMV'er skal sikres bedre adgang til finansiering (fx aktiekapital) via handel med værdipapirer på børser og andre kapitalmarkeder.
- **Langsigtede investeringsfonde** (*tiltag 3, bilag 1*): Lovrammen for europæiske investeringsfonde ("European Long-term Investment Funds" – ELTIF) skal styrkes mhp. at øge langsigtede investeringer i SMV'er og infrastruktur, herunder ifm. den bæredygtige omstilling.
- **Langsigtede investeringer** (*tiltag 4, bilag 1*): Institutionelle investorer (fx forsikrings- og pensionselskaber) skal tilskyndes til at foretage flere langsigtede investeringer, særligt i SMV'er.
- **Henvisning af SMV'er** (*tiltag 5, bilag 1*): Analyse af fordele og ulemper ved at etablere en ordning, hvor banker skal henvise SMV'er til alternative finansieringskilder, hvis deres låneansøgning bliver afslået af banken.
- **Rammen for securitisering** (*tiltag 6, bilag 1*): Rammen for securitisering gennemgås mhp. at banker lettere skal kunne frigøre kapital til nye udlån. Securitiserings er et redskab anvendt af finansielle formidlere, fx et kreditinstitut, til at frasælge deres eksponeringer, typisk udlån, og går generelt ud på at udstede obligationer med sikkerhed i underliggende aktiver, fx udlån.

Ift. **ESAP** ventes Kommissionens status på ECOFIN at tage udgangspunkt i temaerne fra den offentlige høring gennemført i 1. kvartal 2021, herunder:

- **Generelle overvejelser**, herunder om det bør prioriteres højest at ESAP indeholder flest mulige virksomhedsoplysninger eller at der sikres det højeste mulige kvalitetsniveau (nøjagtighed og fuldstændighed) for indberettede oplysninger, samt databasens struktur og finansiering (fx via brugerbetaling, afgifter på de indberettende virksomheder eller EU-budgettet).
- **Rækkevidden af ESAP**, herunder hvilke finansielle og ikke-finansielle oplysninger, som virksomheder indberetter pba. eksisterende EU-lovgivning (transparensdirektivet, revisionsdirektivet, direktiv om ikke-finansielle rapporter mv.), der bør gøres tilgængelige via ESAP, fx virksomheders årsrapporter, informationer om bæredygtighed mv.
- **Tekniske krav**, herunder hvilke formater virksomheder skal kunne benytte ifm. indberetning af data, fx Excel-filer eller European Single Electronic Format (ESEF). ESEF er et elektronisk rapporteringsformat, som børsnoterede virksomheder i EU skal benytte til elektronisk indberetning af deres årsrapporter fra og med 2022. ESEF sikrer at regnskabsdata er ensartet og

gør det dermed lettere for brugerne (fx investorer) at sammenligne og analysere virksomheders regnskabsdata.

- **Tilgængelighed**, herunder hvordan det skal være muligt for brugere at tilgå oplysningerne samt hvilke sprog hvorpå indholdet (fx regnskabsoplysninger) skal være tilgængelige.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet støtter generelt arbejdet med en kapitalmarkedsunion.

Europa-Parlamentet vedtog en betænkning om kapitalmarkedsunionen 8. oktober 2020. Europa-Parlamentet støtter oprettelsen af et fælles europæisk adgangspunkt for at samle oplysninger om virksomheder i EU ved sammenkobling af eksisterende registre og virksomhedsdatabaser som en måde til at bistå virksomheder i særligt de mindre medlemsstater med at tiltrække investorer.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statusopdateringen om arbejdet med kapitalmarkedsunionen, herunder ESAP, har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det kan generelt have positive samfunds- og erhvervsøkonomisk konsekvenser at fremme finansiering af virksomheder, forbedre de finansielle markeders funktion (markedsinfrastruktur), styrke detailinvestorers deltagelse på og gavn af kapitalmarkeder, samt imødegå barrierer for grænseoverskridende investeringer, i det omfang det sker med øje for fastholdelse af høj investorbeskyttelse og den finansielle stabilitet samt at fordelene ved de enkelte forslag vejes op imod omkostningerne.

Potentielle statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser vil afhænge af, hvordan de enkelte initiativer konkret udformes.

Etableringen af ESAP ventes at have positive samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser idet investorer og andre private (fx kunder) kan opnå bedre adgang til virksomhedsinformationer på tværs af EU, fx mhp. investeringer.

Udviklings- og driftsudgifterne til ESAP kan, afhængig af finansieringsmodellen, medføre statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. ESAP kan endvidere have erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis ESAP ikke baseres fuldt ud på eksisterende systemer ift. indberetning af oplysninger (fx regnskabsoplysninger). Kommissionens forslag til finansieringsmodel kendes endnu ikke.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt formålet med kapitalmarkedsunionen, herunder implementeringen af ESAP. En række EU-lande støtter umiddelbart etablering af ESAP i en fase-inddelt tilgang med fokus på allerede tilgængeligt information.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt kapitalmarkedsunionens formål om velfungerende finansielle markeder, der gavner vækst og beskæftigelse og den finansielle stabilitet, herunder gennem bedre og mere alsidige finansieringsmuligheder for virksomheder, bedre investerings- og opsparingsmuligheder for private og institutionelle investorer samt styrket privat risikodeling på tværs af EU. Regeringen støtter et fortsat ambitiøst arbejde på dette område.

Regeringen støtter i arbejdet særligt et stærkt fokus på bæredygtige og langsigtede investeringer samt digitalisering af finansielle tjenesteydelser. Bæredygtig finansiering skal derfor også så vidt muligt understøttes af arbejdet med kapitalmarkedsunionen igennem eksempelvis tiltag der skal give investorer og andre private bedre adgang til offentlige finansielle og ikke-finansielle oplysninger om virksomheder i EU, herunder særligt bæredygtighedsrelaterede oplysninger.

Regeringen støtter arbejdet med ESAP, idet portalen vil kunne bidrage til at øge transparens ift. bl.a. bæredygtighedsoplysninger på tværs af EU. ESAP er derfor et vigtigt skridt imod en velfungerende kapitalmarkedsunion og en vigtig brik i strategien for bæredygtig finansiering. For at opnå disse fordele og samtidigt begrænse byrderne for de rapporterende virksomheder, bør ESAP så vidt muligt bygge på eksisterende systemer, fx vedr. indberetningen af regnskabsoplysninger.

Regeringen arbejder for at der vælges en trinvis etablering af ESAP, hvor det som første trin sikres, at regnskabsoplysninger (som størstedelen af danske virksomheder allerede i dag indberetter digitalt) gøres bredt tilgængelige via ESAP, og at det sikres, at virksomhedernes byrder ved indberetninger ikke øges betydeligt. Regeringen arbejder for at ESAP også skal indeholde oplysninger om virksomheders bæredygtighed, som de største virksomheder skal indberette i dag iht. EU-lovgivningen. ESAP kan i efterfølgende trin udvides til at inkludere oplysninger, som allerede er digitalt tilgængelige, men ikke maskinlæsbare (dvs. kan læses og behandles af en computer), og senere kan det overvejes at inkludere oplysninger som endnu ikke er harmoniseret på tværs af EU, særligt ift. små og mellemstore virksomheder og ud fra en vurdering af hvilke offentlige virksomhedsoplysninger, der efterspørges.

Regeringen er på linje med en række EU-lande tilbageholdende ift. at udvide ESAP til et bredere sæt af informationer, som i dag rapporteres under forskellige direktiver og forordninger, særligt i den finansielle sektor, og som ofte allerede samles i EU's tilsynsmyndigheder og/eller private serviceudbydere og ikke nødvendigvis er relevante for alle investorer.

Regeringen prioriterer derudover, at ESAP finansieres inden for rammen af det eksisterende EU-budget. Der tages nærmere stilling til et forslag fra Kommissionen, når det fremsættes.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sager om kapitalmarkedsunionen, herunder i forbindelse med rådskonklusionerne vedtaget på ECOFIN 1. december 2021. Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om regeringens høringssvar ifm. Kommissionens høring om etableringen af ESAP 15. marts 2021.

Bilag 1: Kommissionens handlingsplan

Tabel 1

Tiltag i Kommissionens handlingsplan offentliggjort 24. september 2020

Nr.	Tiltag	Beskrivelse	Foreslået tidsplan
Finansiering af virksomheder			
1.	Øget synlighed af virksomheder for investorer på tværs af grænser	Forslag til en digital fællesadgang for offentlige virksomhedsoplysninger ("European Single Access Point" – ESAP), der skal give investorer adgang til finansielle- og bæredygtigheds-relaterede informationer på tværs af EU.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2021
2.	Styrket adgang til børsmarkederne for små og mellemstore virksomheder (SMV'er)	Vurdering af hvorvidt reglerne for børsnotering understøtter adgangen til markedsbaseret finansiering for SMV'er (fx aktiekapital). Særligt mhp. at reducere omkostninger ved børsnotering.	Vurdering fra Kommissionen ultimo 2021
3.	Styrkelse af investeringsfonde rettet mod langsigtede investeringer	Revision af forordningen om europæiske langsigtede investeringsfonde ("European Long-term Investment Funds" – ELTIF) med henblik på at øge langsigtet finansiering til SMV'er	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
4.	Tilskyndelse til langsigtede investeringer i egenkapital	A) Måltrettet gennemgang af forsikringsdirektivet (Solvens II) mhp. at tilpasse lovrammen for at understøtte, at forsikringsvirksomheder kan foretage flere langsigtede investeringer. B) Måltrettet gennemgang af kapitalkravsforordningen ("Capital Requirements Regulation" – CRR) mhp. at øge bankers investeringer i egenkapital til SMV'er gennem justerede kapitalkrav.	A) Gennemgang ultimo 2021 B) Gennemgang primo 2021
5.	Henvielse af SMV'er til alternative finansieringskilder	Analyse og vurdering af, om det vil sikre øget finansiering til SMV'er, hvis banker skal henvise SMV'er til alternative finansieringskilder, såfremt banken har afvist deres låneforespørgsel.	Egnethedsvurdering fra Kommissionen ultimo 2021
6.	Understøttelse af bankers udlån til virksomheder og husholdninger (realøkonomien)	Omfattende revision af EU-rammerne for securitisering (dvs. bankernes udstedelser af værdipapirer med sikkerhed i deres udlån, fx virksomhedsudlån). Formålet er at øge brugen af securitisering og derved sikre bankerne flere måder at finansiere udlån til virksomheder, under hensyn til den finansielle stabilitet.	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
Øgede opsparinger og langsigtede investeringer			
7.	Styrkelse af borgernes finansielle forståelse	A) Egnethedsvurdering af en EU-ramme for finansielle kompetencer til brug for læringsmateriale eller nye nationale lovtilag, der skal styrke borgernes finansielle forståelse. B) Vurdering af et forslag, hvorved EU-landene skal fremme foranstaltninger, der styrker forbrugernes viden om finansielle beslutninger. Dette er allerede gældende i EU-direktivet om forbrugerkreditaftaler med sikkerhed i fast ejendom, herunder realkreditlån (boligkreditdirektivet).	Vurderinger fra Kommissionen hhv. A) medio 2021 og B) primo 2022
8.	Styrkelse af detailinvestorernes tillid til kapitalmarkederne	A) Vurdering af gældende regler for hvilke oplysninger en detailinvestor skal modtage ifm. finansiell rådgivning, herunder om investorer skal informeres om alternative produkter fra tredjepart. B) Forslag til ændring af direktivet for finansielle instrumenter ("Markets in Financial Instruments Directive" – MiFID II) mhp. at reducere de administrative byrder for en gruppe af investorer. C) Forslag om krav til, at finansielle rådgivere skal have bevis for deres kvalifikationer og viden som rådgivere for detailinvestorer. Derudover en vurdering af, om der bør introduceres et forbrugermærke på tværs af EU for godkendte rådgivere.	A) Vurderinger fra Kommissionen primo 2022 B) Forslag fra Kommissionen ultimo 2021/ primo 2022 C) Effektivvurdering ultimo 2021, forslag primo 2023 og vurdering

Tabel 1

Tiltag i Kommissionens handlingsplan offentliggjort 24. september 2020

9. Udbredelse af arbejdsmarkedspensioner	<p>A) Kommissionen vil identificere hvilke typer data og metoder, EU-landene kan benytte til at vurdere om givne arbejdsmarkedspensioner sikrer tilstrækkelig økonomisk understøttelse.</p> <p>B) Udvikling af <i>best practice</i>-anbefalinger for opsætning af et nationalt system, der gør det muligt for borgere at følge værdien af deres pensionsopsparinger (fx PensionsInfo i Danmark).</p> <p>C) Studie af landenes praksis for automatisk opsparing i arbejdsmarkedspensioner. Formålet er at udvikle <i>best practice</i>-anbefalinger for implementering af arbejdsmarkedspensioner.</p>	<p>A) Rapport fra Kommissionen ultimo 2021</p> <p>B) <i>Best practice</i>-anbefalinger fra Kommissionen ultimo 2021</p> <p>C) Studie iværksættes ultimo 2020</p>
Integration af de nationale kapitalmarkeder		
10. Færre byrder ved korrekt kildebeskatning af investeringer	Forslag til lovgivning, der skal harmonisere skatte-definitioner, -processer, og -blanketter vedr. kilde-skat på tværs af EU-landene (afkast af investeringer mv.). Forslaget skal modvirke skatteunddragelse og gøre lettere for investorer at opnå den rette skattesats ved kilden.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2022
11. Mere forudsigelige udfald ved insolvensbehandling af investeringer på tværs af grænser	<p>A) Forslag til en minimumsharmonisering samt øget konvergens fsva. insolvensbehandling af virksomheder, der ikke er banker.</p> <p>B) Analyse af rapporteringskravene for insolvensbehandling af lån, Mhp. et lovforslag, der skal gøre det muligt at sammenligne processerne for insolvensbehandling på tværs af EU-landene.</p>	<p>A) Forslag fra Kommissionen medio 2022</p> <p>B) Analyse primo 2021 og muligt forslag fra Kommissionen ultimo 2022</p>
12. Styrket engagement blandt aktionærer	Vurdering af om det er muligt at indføre en EU-harmoniseret definition af begrebet <i>aktionær</i> samt harmonisere interaktionen mellem investorer og finansielle formidlere mhp. at en investor bedre kan udnytte sine stemmerettigheder som aktionær.	Vurderinger fra Kommissionen i hhv. ultimo 2023 og ultimo 2021
13. Udvikling af tjenester til handelsafvikling på tværs af grænser	Gennemgang af forordningen om værdipapircentraler ("Central Securities Depository" – CSD) på en række områder fsva. handelsafvikling, herunder adgangen til at udbyde handelsafvikling på tværs af grænser (passporting) samt under hvilke forhold værdipapircentraler kan autoriseres til at udbyde bank-lignende tertiære ydelser.	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021
14. Konsolideret handelsinformation på tværs af EU	Forslag der skal etablere en effektiv platform for konsolideret handelsinformation, dvs. en rapportering af indgåede handler fra forskellige handelsplatforme (fx børser) på tværs af EU mhp. at give øget prisgennemsigtighed.	Forslag fra Kommissionen ultimo 2021
15. Styrket beskyttelse og understøttelse af investeringer i EU	Forslag der skal sikre i) konsistente regler for beskyttelse af investeringer inden for EU; ii) bedre håndhævelse af reglerne for investeringsbeskyttelse; og iii) tiltag der skal understøtte flere investeringer ved at samle informationer om investoreres rettigheder.	Forslag fra Kommissionen medio 2021
16. Fælles tilsyn af finansielle virksomheder	Gennemgang (review) af behovet for yderligere harmonisering af EU-lovgivning fsva. tilsyn samt behov for styrket koordinering af tilsynet med finansielle virksomheder eller alternativt mere direkte tilsyn fra de fælles tilsynsmyndigheder i EU (ESA'erne).	Gennemgang fra Kommissionen ultimo 2021

Kilde: Kommissionens handlingsplan for kapitalmarkedsunionen, 24. september 2020: "A Capital Markets Union for People and Businesses – New Action Plan" (KOM(2020) 590).

Dagsordenspunkt 3: EU's udviklingsfinansielle arkitektur

1. Resume

På ECOFIN 16. april 2021 ventes en præsentation af hovedresultaterne af en uafhængig analyse, der gennemgår og vurderer mulighederne for at reformere EU's udviklingsfinansielle arkitektur via tre optioner, hhv. 1) en europæisk udviklings- og klimabank (European Climate and Sustainable Development Bank, ECSDB) forankret i Den Europæiske Bank for Udvikling og Genopretning (EBRD), 2) en ECSDB som nyt datterselskab under Den Europæiske Investeringsbank (EIB) samt 3) forbedringer af den eksisterende udviklingsfinansielle arkitektur inden for eksisterende rammer og ressourcer.

Præsentationen ventes at danne grundlag for en efterfølgende overordnet drøftelse i ECOFIN om EU's udviklingsfinansielle arkitektur. EU-formandskabet ventes pba. drøftelsen i ECOFIN og FAC(udvikling) at udarbejde rådskonklusioner mhp. vedtagelse i løbet af maj, evt. i skriftlig rådsprocedure.

2. Baggrund

I april 2019 nedsatte Rådet¹ på fransk-tysk foranledning en *Højniveaugruppe af Vise Personer* (HVP) med mandat til at foretage en uvildig vurdering af EU's arkitektur for udviklingsfinansiering og nuværende udviklingsfinansielle instrumenter forvaltet af hhv. Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Bank for Udvikling og Genopretning (EBRD)². Rapporten blev offentliggjort 8. oktober 2019. I rapporten vurderede HVP, at EU råder over vigtige finansielle institutioner, men at disse ikke bidrager i tilstrækkelig grad til at tackle de store eksterne klima- og udviklingsmæssige udfordringer, som EU står overfor. HVP-rapporten fandt ligeledes, at det nuværende system er præget af uigennemskuelighed og stærke institutionelle særinteresser, der skaber fragmentering og overlap. Lignende vurderinger blev fremsat i den såkaldte "*Camdessus Rapport*" i 2010³.

HVP-rapporten fra 2019 kom med nye og opdaterede anbefalinger til, hvordan EU bedst effektiviserer og reformerer den nuværende udviklingsfinansielle indretning for bedst muligt at adressere de klima- og udviklingsmæssige udfordringer i lande uden for EU, herunder særligt i lavindkomstlande og skrøbelige stater. Målet er ikke at øge udlånet i lande uden for EU generelt, men at øge aktivitetsniveauet i lande med et større udviklingsefterslæb, navnlig i Afrika.

HVP-rapporten indeholdte en række kortsigtede anbefalinger og tre langsigtede scenarier. De *kortsigtede anbefalinger* indebærer, at der skal skabes et stærkt udviklingspolitisk centrum i EU. Det skal bl.a. ske ved at Rådet og Det Europæiske Råd styrker ejerskabet for udviklingspolitikken, at Kommissionen får en større synlig og

¹ Nedsat med Rådets afgørelse (EU) 2019/597 af 9. april 2019.

² EBRD er europæisk udviklingsbank etableret i 1991 efter Berlinmurens fald, der investerer i projekter i Europa og dets nærområder bl.a. inden for landbrug, transport, grøn omstilling mv. Ejerkredsen er bestået af både lande inden for EU og uden for EU, som fx USA, Japan, Canada m.fl. samt EIB og EU ved Kommissionen.

³ "Mid-term Review of EIB's external mandate 2007-2013: Report and recommendations of the Steering Committee of Wise persons", februar 2010.

koordinerende rolle inden for udviklingsfinansiering samt, at der laves en overordnet branding og fortælling om EU's globale strategi og relateret udviklingsfinansiering.

HVP-rapporten vurderede tre mulige, *langsigtede* alternative optioner for at oprette en ny Europæisk Bank for Klima og Bæredygtig Udvikling ("*European Climate and Sustainable Development Bank*", *ECSDB*):

- 1) At gøre EBRD til anker for *ECSDB*, så EBRD's og EIB's udviklingsfinansielle aktiviteter samles i EBRD-regi.
- 2) At oprette en helt ny bank med blandet ejerskab fra EIB, Kommissionen og EBRD samt EU-landene. Dette vil betyde udfasning af EIB og EBRD's låneaktivitet uden for EU.
- 3) At oprette et datterselskab under EIB, der fungerer som *ECSDB* med gradvis udfasning af EBRD-aktiviteter.

HVP-rapporten opfordrede til, at der udføres detaljerede analyser af gennemførligheden af de tre optioner, der kan danne grundlag for senere politiske drøftelser.

På baggrund af HVP-rapporten vedtog ECOFIN 5. december 2019 rådskonklusioner, der bl.a. opfordrede til, at EU og EU-landene tager større ejerskab for udviklingspolitikken, og at Kommissionen i højere grad indtager en koordinerende rolle blandt de relevante udviklingsaktører i Europa. Konklusionerne opfordrede til at benytte eksterne konsulenter til gennemførelse af yderligere detaljerede analyser af de finansielle, juridiske og operationelle konsekvenser af navnlig option 1 og 3 i HVP-rapporten. Option 2 blev fundet for ressourcekrævende og erstattet med en option, hvor man så på muligheder for at gennemføre forbedringer under det eksisterende system. Disse detaljerede analyser skal danne grundlag for politiske drøftelser i Rådet om evt. videre skridt for at styrke EU's udviklingsfinansielle arkitektur.

HVP-rapportens anbefalinger er først og fremmest rettet mod at styrke EU's udviklingsfinansielle rolle, som generelt finansieres over EU's og EU-landenes udviklingsbudgetter. HVP-rapporten og dens opfølgning er derfor blevet drøftet i såvel ECOFIN som FAC(udvikling), herunder på FAC(udvikling) 25. november 2019.

3. Formål og indhold

På ECOFIN 16. april 2021 ventes en præsentation af en rapport fra de eksterne konsulenter med en analyse af de tre optioner ("*Feasibility Study on Options for Strengthening the Future European Financial Architecture for Development*", herefter *EFAD-rapporten*), og rapportens vurdering af, hvordan disse optioner fremmer målet om styrket europæisk udviklingsfinansiell arkitektur. Præsentationen ventes at danne grundlag for en efterfølgende overordnet ECOFIN-drøftelse om EU's udviklingsfinansielle arkitektur. Formandskabet ventes pba. drøftelsen i ECOFIN og efterfølgende i FAC(udvikling) at udarbejde rådskonklusioner mhp. vedtagelse i skriftlig rådsprocedure i løbet af maj.

EFAD-rapporten analyserer de væsentligste aspekter ved følgende tre optioner:

- A. At *ECSDB* oprettes i regi af EBRD, dvs. option 1 i HVP-rapporten.

B. At ECSDB oprettes som et datterselskab i EIB, dvs. option 3 i HVP-rapporten.

C. At man fortsætter med og forbedrer den eksisterende arkitektur, *Status Quo* +.

Option A (*EBRD som en Europæisk Bank for Klima og Bæredygtig Udvikling (ECSDB)*) EFAD-rapporten bemærker, at EBRD i stor udstrækning er tilpasset EU's specifikke politikker og værdier, og at EU som helhed allerede har en aktiemajoritet på ca. 53 pct. Opbygning af en *fuldt kontrollerende* aktiepost for EU på 80 pct.⁴ vil kræve en væsentlig kapitaltilførsel (anslået til mellem 4,7 og 24,3 mia. euro) til EBRD fra EU-landene og andre mulige EU-aktionærer, f.eks. Kommissionen. Det vil desuden kræve tilslutning fra alle øvrige aktionærer som bl.a. UK og USA. Dette vurderes i EFAD-rapporten vanskeligt samt ikke nødvendigt givet EU's eksisterende *de facto* indflydelse i EBRD.

EBRD har en bred vifte af investeringsinstrumenter, der er anvendelige i små og større finansierings- og investeringsprojekter, og EBRD opererer aktuelt i EU-kandidatlande og -nabolande, hvor der er forholdsvis velbemandede landekontorer. EBRD vil dog, hvis EBRD skal danne basis for ECSDB, skulle udvide sit mandat til operationer også i f.eks. Afrika syd for Sahara (Sub-Sahara) eller Latinamerika.

Aktuelt udlåner EBRD årligt ca. 7,2 mia. euro til lande uden for EU. Under MFF-perioden 2021-2027 anslås EBRD via eksisterende og ny kapital at have kapacitet til at øge sit udlån til lande uden for EU til ca. 10,5 mia. euro årligt. Det vil kunne øges yderligere med årligt ca. 4,0-4,2 mia. euro, hvis man gennemfører Option A, og EBRD tildeles adgang til bl.a. eksisterende EU-budgetgarantier og eksisterende garantier fra EU-lande, der aktuelt allokeres til investeringer i EIB.

Option A anslås samlet at have en årlig udlånskapacitet via EBRD og EIB⁵ på i alt 15,2-15,4 mia. euro til lande uden for EU. Administrationsomkostninger forbundet med EBRD som ECSDB ventes at være på niveau med Option B og Option C, dvs. ca. 2,6 pct. af udviklingsinvesteringerne, når de nye tiltag er fuldt indfaset.

Tabel 1

Anslået udlånskapacitet til lande uden for EU under hvert af optionerne vurderet i EFAD-rapporten

	Option A		Option B		Option C	
	EBRD	EIB	EBRD	EIB	EBRD	EIB
Årlig udlånskapacitet, mia. euro	10,5	-	7,2 ^a	2,5	10,5	2,5
Yderlige udlånskapacitet via bl.a. EU-programmer, mia. euro	4,0-4,2	0,7	-	4,8-5	5,1-5,4	
Samlede årlig udlånskapacitet, mia. euro	15,2-15,4		14,5-14,7		18,1-18,4	

Anm: a) i option B, hvor EIB vælges som ECSDB, forudsættes EBRD's udlån til lande *uden for EU* at fortsætte på eksisterende niveau på ca. 7,2 mia. euro årligt og ventes at falde over tid. Dvs. muligheden for øget kapacitet, der nævnes under option A, anvendes ikke til at øge EBRD's udlån til lande uden for EU.

Kilde: EFAD-rapporten

⁴ Dvs. EU som helhed har et kvalificeret flertal i EBRD

⁵ Ifølge EFAD-rapporten anslået til 0,7 mia. euro årligt under option A.

Option B (datterselskab i EIB som ECSDB)

Som en EU-institution er EIB forpligtet til at følge EU's politikker og værdier. EIB's ejerkreds består alene af EU-landene (til forskel fra EBRD), og et evt. nyt selvstændigt datterselskab under EIB kan dermed være uafhængig af ikke-EU aktionærer (USA, UK m.fl.).

Etablering af en ECSDB i form af et selvstændigt kapitaliseret og ledet EIB-datterselskab vil give mulighed for at udvikle egne vedtægter og risiko- og prispolitik samt en bemanning og tilstedeværelse, der modsvarer behovene i fattige lande og svage stater. Det anslås at ville kræve, at EU-landene og andre mulige aktionær, f.eks. Kommissionen, tilfører væsentlig kapital til datterselskabet.⁶

EIB har mandat til at operere globalt som EU's investeringsbank, men EIB's operationer og erfaring fra lande i skrøbelige situationer og lavindkomstlande, herunder Sub-Sahara, er begrænset af EIB's model med mange ressourcer koncentreret i hovedkvarteret i Luxembourg og omvendt begrænsede ressourcer og bemanning i f.eks. lavindkomstlande. Ifølge EFAD-rapporten vil EIB derfor skulle øge sin lokale tilstedeværelse og udviklingsekspertise.

Hvis der ikke tilføres yderligere egenkapital til EIB, anslås EIB under MFF-perioden 2021-2027 at have kapacitet til udlån uden for EU for ca. 2,5 mia. euro årligt, samt yderligere ca. 4,8-5 mia. euro som følge af EIB's eksisterende særlige adgange til bl.a. EU-budgetgarantier og EU-gavebistand. EIB's udlån til lande uden for EU under Option B vil dermed udgøre 7,3-7,5 mia. euro årligt.

Option B anslås samlet at have en årlig udlånkapacitet via EBRD⁷ og EIB på i alt 14,5-14,7 mia. euro til lande uden for EU. De årlige administrationsomkostninger ventes at være 2,6 pct., når tiltagene er fuldt indfaset.

Option C (Status Quo+)

EFAD-rapporten gennemgår også muligheden for at forbedre EU's eksisterende udviklingsfinansielle arkitektur uden at ændre den grundlæggende struktur, herunder ved bedre systematisk samarbejde mellem institutionerne på EU-niveau og nationalt niveau og med Kommissionen i en koordinerende rolle.

Ifølge EFAD-rapporten vil Option C på kort sigt være forbundet med mindre usikkerhed samt være mindre tids- og ressourcekrævende ift. etablering af en ny facilitet som forudset under Option A og B. Mens Option C også vil gøre det muligt at opretholde aktivitetsniveauet under krisen, vil det f.eks. tage flere år før Option A

⁶ EFAD-rapporten anslår bl.a. at et samlet låneprogram over MFF-perioden 2021-2027 på f.eks. 50-60 mia. euro vil kræve en samlet kapitaltilførsel på 5,1 til 13,5 mia. euro.

⁷ EBRD's udlån til lande uden for EU forudsættes under option B at fortsætte på eksisterende anslåede niveau på ca. 7,2 mia. euro årligt og ventes at falde over tid. Dvs. muligheden for øget kapacitet, der nævnes under option A, anvendes ikke til at øge EBRD's udlån til lande uden for EU.

eller B kan gennemføres med fuld effekt. Sammenlignet med Option C finder rapporten at forankringen af udlånet til de fattige lande i en bank vil skabe større sikkerhed på sigt for opnåelse af kvalitets- og aktivitetsløft i denne gruppe lande.

Under Option C vil EU også fortsat kunne drage fordel af EBRD og EIB's eksisterende kompetencer frem for at udvikle nye, og fokusere på at sikre bedre samarbejde mellem både nationale og multilaterale udviklingsfinansielle aktører samt bygge på eksisterende ressourcer og rammer.

EFAD-rapporten fremhæver, at forbedringer af EU's eksisterende udviklingsfinansielle arkitektur under Option C kræver, at alle relevante institutioner tager skridt hen imod mere effektivt at bidrage til den udviklingsfinansielle arkitektur og arbejde mere systematisk sammen. EFAD-rapporten foreslår bl.a. at styrke koordinationen og samarbejdet i EU via ”*Team Europe*”-indsatsen, der er en koordineret og omfattende indsats fra EU og EU-landene mhp. at hjælpe bl.a. udviklingslande, samt styrke eksisterende EU-programmer såsom EFSD+ og EU-instrumentet for nabo-skab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (*NDICI*), hvor man i højere grad også inddrager f.eks. nationale og internationale finansielle institutioner. Under Option C fortsætter EBRD og EIB hver især som væsentlige aktører i EU's udviklingsfinansielle arkitektur, og udelukker ikke senere udvidelse af EBRD's mandat i Afrika eller tilpasning af EIB's struktur.

Ved Option C under MFF-perioden 2021-2027 anslås EBRD⁸ og EIB at have en lånekapacitet til lande uden for EU på hhv. 10,5 og 2,5 mia. euro årligt samt yderligere 5,1-5,4 via EU-programmer som EFSD+ og NDICI. Det giver en skønnet samlet udlånskapacitet til lande uden for EU på ca. 18,1-18,4 mia. euro årligt inden for eksisterende rammer. De årlige administrationsomkostninger ventes at falde fra ca. 3,4 pct. af udviklingsinvesteringerne i dag til ca. 2,6 pct., når Option C er fuldt implementeret (det løbende omkostningsniveau svarer omtrent til niveauet for Option A og B). Realiseringen af de forventede resultater under Status Quo + bygger på en forventning om, at stærkere styring, ledelse og koordination kan opnås via eksisterende strukturer.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er ikke hørt i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

⁸ EFAD-rapporten antager, at EBRD – som beskrevet i Option A – øger sit årlige udlån til lande uden for EU fra de anslåede ca. 7,2 mia. euro årligt til 10,5 mia. euro årligt

7. Økonomiske konsekvenser

Rapporten har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Udgifter til en reform af EU's udviklingsfinansielle arkitektur vil uanset valg af konkret model skulle findes inden for EU's udviklingsramme i EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027. Der kan åbnes op for, at EU-landene på sigt kan yde nationale bidrag ud over den del, der finansieres over EU's budget. I Danmarks tilfælde ville dette som udgangspunkt ske inden for den på finansloven afsatte udviklingsbistandsramme.

Rapporten kan indebære senere tiltag, der kan have statsfinansielle konsekvenser. En realisering af en ny bank-baseret løsning som foreslået i option A og B vil kræve, at der allokeres kapital, både til at afdække risici på udlån til svage og skrøbelige stater og til at levere de nødvendige støtteelementer til at gøre ellers ikke-finansierbare projekter finansieringsmodne. Det er endvidere et generelt udgangspunkt, at det vil kræve yderligere kapital at øge den samlede volumen af risikovillig finansiering til udviklingslandene ud over den eksisterende kapacitet. Der vil blive taget stilling hertil, såfremt der på et tidspunkt fremsættes konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EFAD-rapporten er generelt blevet positivt modtaget blandt EU-landene. EU-landene ventes generelt at foretrække option C (*Status Quo+*), herunder at sikre bedre udnyttelse af relevante eksisterende EU-programmer samt bedre koordination, som anses for at være den mest omkostningseffektive og realistiske option.

Også EIB og EBRD har vist åbenhed for at arbejde ud fra Status Quo+, og der ventes opbakning til dette i de to bankers respektive ejerkredse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage præsentationen af EFAD-rapporten til efterretning.

Regeringen ser reformarbejdet som en mulighed for at udvikle en mere effektiv udviklingsfinansiell struktur, så EU kan optræde sammenhængende, transparent og resultatorienteret i samarbejdet med de fattige lande, med fokus på Afrika syd for Sahara. Regeringen finder dette nødvendigt for, at EU kan levere en mere slagkraftig indsats ift. de store aktuelle udfordringer her, herunder grundlæggende årsager til irregulær migration, og hjælpe landene med en grøn omstilling og med at skærme sig mod effekterne af klimaforandringerne.

Regeringen vil kunne støtte den forventede konsensus om Option C, Status Quo+, og arbejde for løsninger, der sikrer et reelt kvalitetsløft og effektivt adresserer behovene. Det er vigtigt at styrke samarbejdet og transparensen ift. aktiviteter mellem Kommissionen, EIB, og EBRD samt europæiske og nationale aktører, så overlap

og huller i indsatsen undgås. Der bør udvikles et stærkt fundament for EU's udviklingsfinansiering, der effektivt kan levere kvalitet særligt i skrøbelige situationer og fattige lande. Samling af en væsentlig del af udviklingsfinansieringen, fx i en bank på sigt, har potentialet til at sikre et sådant kvalitetsløft, hvis der opbygges de nødvendige kompetencer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

EFAD-rapporten er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Europaudvalget blev senest orienteret om spørgsmålet om EU's udviklingsfinansielle arkitektur 21. november 2019 ifm. finansministerens forelæggelse af ECOFIN 5. december 2019 samt 15. november 2019 ifm. udviklingsministerens forelæggelse af FAC(udvikling) 25. november 2019.